

België pionier in de strijd tegen zwaveluitstoot door schepen

In 2016 gebruikten onderzoekers van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen voor het eerst de sniffer-sensor aan boord van het controlevliegtuig dat wordt gebruikt boven het Belgisch deel van de Noordzee. Deze innovatieve sensor meet de zwaveluitstoot van schepen op zee. België is één van de eerste landen die hiermee van start ging in het kader van een Europees pilootproject, en stelde meteen verdachte zwavelwaarden vast bij ongeveer 10% van de gecontroleerde schepen. Na voorstelling van deze nieuwe methode en de bekomen resultaten aan zowel politiediensten, gerechtelijke instanties als andere wetenschappers, kon dit pilootinitiatief op heel wat internationale belangstelling rekenen. Mogelijk wordt de werkwijze in de toekomst zelfs een standaardprocedure binnen het hele Noordzeegebied.

Sniffer-sensor

Na het succesvol testen van een Zweedse prototype sensor, kocht de BMM (de wetenschappelijke dienst 'Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee', onderdeel van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen) in 2016 een zogenaamde sniffer-sensor aan, die op het controlevliegtuig van het instituut werd geïnstalleerd. Met deze sensor kan de zwaveluitstoot van schepen op zee vanuit de lucht gemeten worden. Het doel van deze aankoop was bij te dragen aan de handhaving van de strenge zwavelemissienormen vastgelegd in het MARPOL Verdrag (Internationale Conventie voor de preventie van vervuiling door schepen) en de Europese Zwavelrichtlijn. De inperking van de zwaveluitstoot door schepen betreft immers een Europese topprioriteit, voor diverse belangrijke volksgezondheids- en milieuredenen. Zwavelverbindingen en zwavelrijke zware scheepsbrandstoffen spelen immers een belangrijke rol in de problematieken van fijn stof, zure regen, en klimaatsverandering.

Pilootstudie

Van augustus tot november 2016 voerde de BMM in het kader van een Europese pilootstudie een regelmatige monitoring van de zwaveluitstoot door schepen op de Noordzee uit. Tijdens deze pilootstudie heeft de BMM zo van meer dan 1300 schepen de zwaveluitstoot gemeten op zee. Bij maar liefst 120 daarvan (= ca. 10%) werden verdachte zwavelwaarden vastgesteld. Deze waarnemingen werden systematisch naar de Belgische haveninspectiediensten van het Directoraat-Generaal voor de Scheepvaart gerapporteerd voor verdere opvolging aan wal en coördinatie met andere Europese haveninspectiediensten.

Internationale appreciatie

In mei 2017 stelde de BMM de bekomen resultaten en ervaringen van de zwavel-monitoringsvluchten internationaal voor. Dat gebeurde eerst op de jaarlijkse vergadering van het Noordzee-Netwerk van Procureurs en Politiediensten, dat van de vervolging van zwaveluitstoot-inbreuken een prioriteit heeft gemaakt. Nadien was de jaarlijkse vergadering van de technische werkgroep van het Bonn Akkoord aan de beurt. Dit regionale akkoord regelt de samenwerking tussen Noordzeelanden en de Europese Unie ter voorkoming en bestrijding van verontreiniging door schepen. De Belgische inspanningen en resultaten konden binnen beide fora op een grote appreciatie rekenen.

Pionierswerk

Staatssecretaris voor de Noordzee Philippe De Backer reageert bijzonder positief: "België doet met deze controles pionierswerk. Het helpt ons om het Belgische deel van de Noordzee schoon te houden. Ook internationaal wordt dat opgemerkt. Daarom is het goed dat deze controles over de hele Noordzee uitgerold worden."

Volgend op de opmerkelijke resultaten van de Belgische zwavelmonitoringsvluchten boven zee, werd internationaal inderdaad beslist om een voorstel uit te werken tot uitbreiding van dergelijke zwavelmonitoringsoperaties over de ganse Noordzee. Dit voorstel zal later dit jaar ter goedkeuring worden voorgelegd op de vergadering van de Contracterende Partijen van het Bonn Akkoord.

Intussen gaan onze wetenschappers onverminderd door met zwavelmonitoringsvluchten boven zee.

